

S. CONGREGATIONIS CONCILII DECRETA.

(1. Joannes Franciscus Gonzales de Ulloa exponit, ad Capellaniam a legitimo patrono fuisse nominatum, sed se superventum a contradicatore, parentum postulatis toto animo acquievisse, ut ipse interposita concordia sumptuosam litem redimeret. Pater Oratoris bona quaedam contradicatori donavit, ut Sacri patrimonii titulum haberet. Hinc Franciscus ordines minores, et subdiaconatum suscepit. Quum vero ad Diaconatum studisset promoveri, monitus a Promotore Fiscali, quod in censuras ex admissa Simonia incurrisset, et inde, re vulgata, petiit absolvi, et absolutionem obtinuit, restitutis fructibus, si quos perceperit: Auriens. die 6. April. 1785.

(2. Postquam Sacra Congreg. firmaverat, haud licere Vicario Generali aliquid muneris, seu stipendii etiam modicum accipere pro subscriptione, et sigillo, sive alia qualibet causa, et titulo in executione Literarum Apostolicarum dispensationis matrimonialis; licet adsit aliquid accipiendi consuetudo, modo rescripsit S. C. quaesita de restitutione ad D. Secretarium cum SS. pro absolutione ad cautelam: Dubia super Executione Dispensationum Matrimonial., die 20. Jan. 1787, dub. 2.)

(3. Cajetanus Caccialupius, et Canonicus Joseph Raccamadorius patroni Rectoratus cujusdam, pretio scut. 561 activum hujus Rectoratus patronatum Dominico Assortati vendiderunt, eique illius fundum cesserunt, ut cum bonorum universitate translatus videretur: modo autem venditores exorant pro absolutione a censuris, quatenus in eas incidissent, et S. C. imposita salutari poenitentia arbitrio Episcopi, eam impertivit; addendo, ut Assortatus suae conscientiae consulat: Maceraten., Jurispatronatus die 18 Julii 1789, dub. 2.

(4. Abbas Hyacinthus Maria Bagatti Monasterii Cisterciensium S. Mariae de Horto Venetiaram, tonsuram, minoresque ordines contulit Josepho Foralosso illius Converso, qui religiosum deinde habitum ex Apostolico indulto dimisit. Etsi S. C. non constare de nullitate hujus ordinationis jam decreverit, tamen esse consulendum SS. pro absolutione, rehabilitatione, et dispensatione ab irregularitate, quatenus ministraverit, edixit: Congregationis Cisterciensis die 28. Novem. 1789, dub. 2.

(5. Ecclesiasticum beneficium cum officio aeditui possidebat Antonius Amaga in Parochiali Ecclesia Villae Fuentes de Leon. Hoc libere resignavit in favorem Josephi Sanchez Brioso; sed privatim cum eodem, et Eusebio illius patre convenit, ut officii exercitium incumbere resignatario, perciperet ipse fructus beneficii; hinc Joseph supplicavit pro

absolutione a censuris, et illam obtinuit, una cum condonatione fructuum, distributa aliqua summa in pauperum subsidium: Natiolus S. Jacobi de Spatha die 21 Apr. 1792, dub. 1.

(6. Sodalitium S. Apolloniae Urbis de pecunia piorum operum per investmentum disposuit, et capitalia auxit, ob erroneam ceteroquin opinionem, quod facultas ipsi attributa, quoad haereditatem Marliani, disponendi de superfluis, ad alias extendi posset posteriores fundationes; hinc sodales implorant absolutionem quoad praeteritum a censuris, quatenus indigere ea videantur; et assequuti sunt: Romana subsidiorum Dotatum die 31. Maji 1794, dub. 3.

(7. Cum transactione absoluta fuit lis super Capitalibus et fundis Capellaniae fundationis Alexandri Ziani, cujus vigore Carolus Silvestri nominavit ad eam Clericum Paulum Boudi. Sed inde eam nominationem inculpavit Simoniae, utpote sub correspectiva promissione de impetranda sibi a Sacra Congregatione Boni Regiminis diuturna dilatione ad Communitativum quoddam solvendum debitum, quam promissionem fuisse negatur. Hinc S. Congregat. non constare de Simonia resolvit, neque esse locum absolutioni a censuris in Simoniacos intentatis, sancivit: Sutrina Capellaniae die 18. April. 1795, dub. 2.

(8. Postquam Subdiaconus Chella calumniatus est Sacerdotem Antonium Paita ob tentatam in ipsum igneam balistulae explosionem, pendente inquisitione, ascendit ad Diaconatum. Sacerdos absolutus fuit ex capite innocentiae, et calumniator damnatus ad expensas et damna, et actio calumniae incepta est. Sed res fuit composita. Hinc idem Diaconus petiit absolutionem a censuris, et favente Episcopo, S. Congreg. ei indulisit. Lunen. Sarzanen. die 9 Julii 1796.

(9. Atque praeterea absolutionem a censuris contractis ab individuis familiae Signoris Berzetti, et Buronzo compatronis beneficii Ecclesiastici S. Martini erecti in Ecclesia Parochiali oppidi Casalbeltrame Diocesis Vercellensis, et fratribus Gauttieri, qui bonorum beneficii praefati contractum perpetuae Emphyteusis inierant, sine ulla Apostolice Beneplaciti reservatione, concessit S. C. in Vercellen. Emphyteusis die 6. Martii 1818, ad 2.

(10. Attenta bona fide concedendam esse absolutionem a censuris, facto verbo cum SS., putavit S. Congregatio Catharinae Naldini viduae Canigiani ob perceptos, et in proprium usum erogatos redditus duarum Commendarum Ordinis Hierosolymitani jurispatronatus masculorum ejusdem familiae Canigiani, quas laica potestas illegitime suppresserat. In Florentina, seu Fesulana die 8 Maji 1839, ad 6. dub.

CENSUS.

S. CONGREGATIONIS CONCILII DECRETA

(1. Jam obtinuerant Canonici Ecclesiae Col-

legiatæ oppidi Belviderii pro reparatione Ecclesiae bis suspensionem, et ad vicecumum postremo duorum Canonicatum Ubertini, et

Mei, et facultatem creandi census scut. 1000. Sed post ocularem inspectionem Visitoris delegati summam illam non sufficere compertum est: hinc rogitant tertii Canonicatus suspensionem, qui nuper vacavit, ut contrahere census possint scut. 2500, quæ requiruntur ad fabricam perficiendam; et S. C. concessit suspensionem juxta votum Card. Archipresbyteri Basilicæ Lateranensis, qui ait: « Postulat ergo necessitas, ut ad consulendum ulteriori reparationi, et decori Ecclesiae locus sit imploratæ suspensioni collationis tertiæ præbendæ.... tali enim pacto de facile æs alienum non majori tamen usura scut. 4, in singula centum pro quolibet anno. » Senogallien. Fabricæ Ecclesiae die 20. Febr. 1796, dub. 1.

(2. Census fructus solvendo esse ad formam instrumenti favore Canonicorum Civitatis Coræ, ab hæredibus Alexandri Prosperi Buzi, censuit Sacra Congregatio, ob factam extinctionem in Cedulis post latam earum abrogationem. In Veliterna Fructuum Census die 19. Junii 1802.

(3. Permutationem duorum Prædiorum, quæ ad Archipresbyteratum Collegiatæ Ecclesiae Montis Bodii pertinentia aestimata fuere in scutis quatuorcentum nonaginta quatuor, faciendam una cum censu activo in sorte scutorum sexcentum a Dominico Antonini tradendo, confirmata resolutione præcedentis anni, iterum rejecit Sacra Congregatio, cum censuerit melius Ecclesiae futurum si fundos, quam censum possideret. In Senogallien. Permutationis die 26. Aprilis 1806.

(4. Transactionem initam inter Parochum S. Antonii Fani, et Franciscum Imperatori super permutatione Agri Cimarella ad Paroeciam pertinentem cum agro Corquella cesso Paroeciae a Dominico Lombardini, probavit Sacra Congregatio, et veniam dedit, ut a possessore fundi Cimarella imponi posset census annuus scutorum viginti quinque, et cedi Ecclesiae Parochiali pro scutis quingentis. In Fanen. Transactionis die 25. Maji 1816.

(5. Permisit S. C. Parocho Primavera nonnullos census alienare, ut æs alienum removeretur ob Ecclesiae fabricam in Oppido Bononiola contractum. In Camerinen. Fabricæ Ecclesiae die 31. Januarii 1827, ad 1. Dub.

(6. Imperavit S. C. juxta votum E. Relat. Card. de Antelminellis, ut Episcopus Admin. curaret transigi cum hæredibus de Magistris pro extinctione Census passivi, quo se Capitulum Anagninum obstrinxerat, summam constituentis sc. 600. In Anagnina die 21. Februarii 1827, ad 4. Dub.

(7. Alienationem trium Censuum, nonnullarum domuncularum, et bonorum Legati Missarum Pedruzzi spectantium ad Parochialem Ecclesiam S. Mariae Nosciani Fanensis Diocesis fieri concessit S. C. servatis de jure servandis, et facto verbo cum SS. ob necessitatem reedificationis illius Parochialis Ecclesiae. In Fanen. Reedificationis die 18. Septembris 1827, ad 2. dub.

(8. Contentente Capellanorum Montis Philotriani Collegio, census scutorum 1485,

40, (a Francisco Palmucci anno 1739, creatum, et a Capellanis anni 1797, retrovenditum) ab hæredibus Palmucci ipsi Collegio restituendum esse, S. C. rescripsit: Dilata et reproponatur, servatis servandis, deductis hinc inde juribus, et notificetur E. Episcopo. Auximana Census, reductionis Missarum et servitii Chori die 26. Novembris 1836.

S. CONGREGATIONIS EPISCOPORUM ET REGULARIUM DECRETA.

(1. Franciscus Piedilughi Foroliviensis, creditor Antonii Gaddi, et Francisci Zanchini in summa scut. 740, loco numeratæ pecuniæ creditum hoc utrique in solidum cedens, census anno 1814, imposuit contra utrumque debitorem in solidum super quodam Antonii Gaddi prædio.

Nulla capta hypotheca, Piedilughi paulo post eundem census cessionis titulo transtulit in quemdam pium Locum. Item Gaddius fundum censu gravatum vendidit, et venditor, absque ulla pii loci oppositione, fundum emptum legitime transcripsit. Foroliviensis. super Delectione hypothecæ.

Anno tamen 1736, parochus loci pii cessionarii administrator generalem super utriusque debitoris bonis hypothecam sumpsit. Anno 1842, defuncto Gaddio, ejus hæres parochus scuta 370, nempe dimidium debiti obtulit.

Itaque Parochus hypothecam super Gaddii bonis radiari a S. C. Ep. Reg. expostulavit, firma remanente hypotheca super Zanchinii bonis pro altero dimidio scut. 370.

Quamvis autem propitium rescriptum cum solitis clausulis a S. C. editum fuisset, tamen executioni non dabatur, quia census pro parte tantum extinguebatur, ac pro altero dimidio hypotheca satis tuta non videbatur. Utrumque itaque debitorem S. C. scriptis audiendum censuit; qui proinde impugnant validitatem census ob defectum numeratæ pecuniæ, necnon validitatem hypothecæ, quæ utpote generalis ex legibus hypothecariis prohibita videbatur.

Itaque causa proposita fuit in Congregatione Generali diei 9 Augusti 1844, cum duobus dubiorum formulis, videlicet:

I. Se e come convenga concedere al Parocho Savorani la facoltà di radiare l'ipoteca generale gravante i fondi del patrimonio Gaddi pel censo in sorte sc. 740. previa l'estinzione della sola metà della stesso censo nel caso?

II. Se lo Zanchini debba essere costretto ad allegare un fondo speciale, per l'ipoteca; o pure vi sia luogo a prendere altro provvedimento, e quale, per sicurezza degli interessi del luogo Pio.

E. Patres in Foroliviensis. super Delet. hypothecæ dicti diei rescripsit.

Ad 1 et 2. « Prævia sanatione census ob defectum numeratæ pecuniæ, pro qua supplicandum SS., acceptandam esse oblationem medietatis sortis a Comite Gaddi factam, ita tamen ut pro alia medietate, vel ab ipso Comite Gaddi, vel a Zanchinio fun-

das idoneus hypothecæ vinculo subiciatur, aut si velint restituatur dicta medieta.

Et facta præmissorum relatione SS. P. N. Gregorio XVI. in Audientia habita eadem die supradictam resolutionem S. C. comprobavit, ac propterea enunciatum census contractum sanavit, et revalidavit perinde ac si ab initio absque enunciato numeratæ pecuniæ defectu initus fuerit.

(2. Capitulum Neptunense non mediocres expensas et subiverat, et subire adhuc metuebatur ob quasdam lites, quæ inter ipsum vertebantur, et Excellentissim. Principem Burghesium, qui jus pascendi in bonis capitularibus propugnabat. Bona Capitularia aestimabantur pretio scut. 24755. 15. et redditus inde proveniens nullis oneribus expurgatus pretio scut. septingentorum et octingentorum circiter.

Ut igitur graviora damna vitarentur, vel amica compositione sopirentur, Capitulum Excellentissimo Principi proposuit, ut vel bona capitularia in emphyteusim caperet pro annuo reddito scut. 1000. vel titulo census possideret, ita tamen ut Princeps pecuniam numeratam non traderet, sed pensionem annuam scut. 1000. solveret, quæ uti fructus sortis et census ipsius reputanda esset: non posset tamen census redimere, nisi cum Capitulum fundos nactum esset, unde pecuniam reddendam tuto collocaret.

Cum laudatus Princeps census sibi elegisset, Capitulum ad S. C. Ep. et Reg. detulit, et exposulavit, ut necessarias facultates ad hoc impertiret, simulque Principem a conditione numeratæ solvendæ pecuniæ liberaret.

E. Ordinarius de more rogatus animadvertibat 1. pensionem a Principe exsolvendam multo majorem esse naturali bonorum capitularium proventus, hanc vero omnibus oneribus et curis administrationis liberam. 2. Hac ratione finem imponi litibus, quæ tam ex omnium litium natura, quam ex peculiaribus harum, de quibus agebantur circumstantiis, exitum dubium et periculosum præseferabant.

At vero e contra surrexerunt Municipales Neptunenses, demonstrantes populo Neptunensi maxime interesse, ne hujusmodi tractatus concluderetur. Cum enim territorium Neptuni ex maxima parte Principis proprietatem constitueret, si bona capitularia addita fuissent, nihil aut parum superesset, quo popularis industria exerceretur. Quinimo subiciebant, hunc contractum maximo fore damno ac periculo ipsis Capituli Canonicis. Nam primo ex conditione Principi oblata, bona in census concedenda pro qualibet mensura, vulgo *Rubbio*, fructum darent scut. 2. 87. At vero antea eadem bona in emphyteusim concessa fructum scut. 5. progignere consueverant. Quod si hisce temporibus redditum fortasse minorem reddidissent, hoc incommodum improvidæ incuriosæque administrationi imputabant. Deinde vero nonne periculosum admodum foret, omne capituli patrimonium in unius privatæ familiæ fortuna collocare? cum præsertim conditio

census non redimendi nisi ad Capituli commodum, facile per dispensationem deleri valeat?

Itaque proposita causa in generali conventu diei 30 Aug. 1844. ad Dubium. « Se e come convenga approvare il contratto di vendita e Censo proposto dal Capitolo di Nettuno; non che implorare da sua Santità le opportune deroghe per quei patti del medesimo, che si opporrebbero alla prescrizione della Bolla Piana? »

E. PP. rescripserunt *Negative in omnibus.*

(3. Hieronymus Piervigili anno 1818. a Bevania Capitulo titulo census scutata 139. 10. accepit, pro annuo fructu scut. decem in singula centena persolvendo. Anno 1834. facti pœnitens penes S. C. Episcoporum et Regularium institit, ut hujus fructus summa reduceretur, pecuniaque ultra justitiæ limites persoluta sibi redderetur.

Exponebat enim, quod quamvis scutatorum decem fructus in plateis nundinariis eo tempore, habita circumstantiarum ratione fortasse toleraretur; attamen enormissimus reputandus erat in regionibus, ubi agricolæ degebant; præsertim si ageretur de censibus, qui ob eorum perpetuitatem ad Cambiorum trutinam dimetiendi non sunt.

Favebat Oratori Archiepiscopus, et opinabatur hunc fructum ad scutata sex esse reducendum. Aiebat enim adversari Constit. 139. Ben. XIV. nec ullatenus respondere proventus naturali soli Bevariensis, quod scut. quatuor fructum vix progignere solet.

Nihilominus S. C. re mature expensa, in hære voto visa est E. Ponentis, qui contraria sententia tenebatur: Hic enim ex auctoritate Rotæ in Romana seu Florentina Fructuum Censuum 2. Jan. 1815. in jure statuebat in dimetienda fructus censuarii æquitate rationem habendam non esse paritatis rationis cum contractu Cambii, nec naturali fructui, quem solum Bevariense parit, quæ objecta diluit allata Rotæ sententia, sed potius attendendam esse consuetudinem, quam viri probi, et, ut vocant, *timorati*, sequerentur. In facto vero animadvertibat circa annum 1815. propter bellicas excursions, pestilentias, et annonæ charitatem fructum a probis bonisque hominibus usitatum de octo scutatis ad decem protendi debuisset. Et quamvis horum contractuum æquitas non a tempore subsequenti, sed ab initio contractu despici debeat, tamen Capitulum nedum obstabat, sed et proponebat fructum de decem ad octo coerceri.

Igitur causa proposita fuit in plenario conventu diei 13 Feb. 1845. cum sequentibus dubiorum formulis:

1. « Se si debba accordare il ribasso al Piervigili, et in quale misura? »

3. « Se gli competa l'indennizzo richiesto, ed in quale quantità? »

E. Patres rescripserunt. *Ad 1. Dilata, et scribatur Episcopo ad mentem:* « La mente è, che si procuri di conciliare la controversia economicamente, insinuando al Piervigili di esser contento dell'offerta di diminuzione de' frutti dal 10. all'8. per cento; e quanto

al passato di ricevere quell'indennizzo, che Monsignor Arcivescovo giudicherà di proporre. »

Ad 2. provisum in primo. Spoletina: Super annuis fructibus Censuum.

(4. Ex instrumento diei 17 Augusti 1733. Societas Jesu, apostolicis facultatibus instructa, census imposuit scutatorum 2500. super aliquibus bonis ad Congregationem Olivetanorum S. Spiritus Panormi pertinentibus, servatis conditionibus a Piana Constitutione præscriptis. Patres Olivetani depactum fructum persolverunt memoratæ Societati, donec ea stetit; ipsaque abolita, Cameræ Spoliorum usque ad annum 1782.

Ex hoc tempore fructuum solutio interrupta est: non autem ejus memoria. Nam in quibusdam publicis actis tum anni 1796, tum 1818, ac 1823, iidem Olivetani hujusce census mentionem, data occasione, facere non omiserunt.

Societas Jesu vix restituta est, hujusce crediti solutionem ab Olivetanis petere non retardavit. Sed cum conatus amicabile in irritum cecissent, ad Sacram Congregationem Episcoporum et Regularium suam petitionem exhibuit.

Multas Olivetani exceptiones opponebant, quas inter ea, quæ majus pondus obtineret, plurimorum annorum erat præscriptio. Hæc autem vim etiam mutuabatur ex legibus Neapolitanæ ditionis, quæ trigenerium ad reales, ac personales actiones præscribendas satis esse constituunt.

Sed præterquam quod ad ipsarum legum civilium tramitem aliquid contra præscriptionem replicari posset, obstabat in casu Cap. 20 de Præscr., quod præscriptionem omnem absque bona fide condemnat ac reprobat, cum præscribentem *in nulla temporis parte conscientiam rei alienæ habere oporteat.* Id autem eo magis in casu attendendum erat, quandoquidem agebatur de partibus, quæ ambæ personis religiosis constabant.

Itaque in plenario Conventu diei 23 Sept. 1836, duo dubia Eminentissimis Patribus exhibita sunt.

1. « Se il Censo imposto nel 1733, della Congregazione Olivetana a favore della Compagnia di Gesù fu vero e legittimo, e tuttora vigente in favore della Compagnia? »

2. *Et quatenus affirmative:* « Se la Compagnia di Gesù ha diritto di esigere i frutti arretrati e correnti? »

Emin. Patres rescripserunt ad Primum *Affirmative. Ad 2. Affirmative.* Panormitana seu Romana: Census inter Societatem Jesu et Monachos Olivetanos.

CLAUSURA.

S. CONGREGATIONIS CONCILII DECRETA.

(1. Clausura PP. Conventualium Ferentini comprehendere declaratur hortum, quem vocant frigidum, intra septa Cœnobii existentem, non obstante consuetudine super illius libertate servata: Ferentina Visit. Sacr. Liminum 5 Aprilis 1794, confir. die 20 Febr. 1796.

FERRAR. II

REV. FABRICÆ S. PETRI DECRETA.

(1. Commissario Grifonello faciente relationem de qualitate censuum a PP. Min. Observ. de Petritulo possessorum, et Rev. Fabr. per eum applicatorum, et instante declarari quorum sint incapaces, Sac. Congregatio declaravit eos esse incapaces infrascriptorum. Primo Censuum eis vel eorum ecclesiæ directe legatorum cum onere perpetuo Missarum. Secundo censuum hæreditarie, vel universalis substitutionis titulo relictorum. Tertio eorum quoque censuum, qui pecunia a fratribus habita, fuerint in eorum favorem creati etiam sine expressione vel obligatione satisfaciendi ex fructibus alicui oneri. Quarto etiam censuum relictorum ab iis qui altaria in eorum ecclesia construxerunt, et Fratribus dictis census reliquerunt cum onere Missarum perpetuas in eisdem altaribus celebrandi. Capaces autem modo licito, et per modum eleemosynæ eosdem fratres declaravit primorum censuum, qui pro oleo lampadis in eorum ecclesia ardentis eisdem fuerint relicti, et commissarius curet in eandem causam converti

(2. In alia Congr. particulari 23 Junii 1662. Patres Cappuccini Terræ Chiaravallis Calabriae ulterioris, quibus Marcellus testator mandaverat ab ejus hæredibus in perpetuum tradi eleemosynam scut. 6, quotannis die 8 Oct. stante eorum incapacitate et indigentia, supplicabant ipsis concedi per modum eleemosynæ. S. C. censuit PP. Cappuccinos posse recipere a sponte dantibus, non autem petere legatum.

(3. In Congr. generali 27 Sept. 1673, fol. 449, sequens facti species proposita fuit. Cum quidam Religiosus Minoris Observantiæ assereret facultatem a Summo Pontifice obtinuisse, ut ex stipe collocata in suis Concionibus dotem nepti suæ conficeret, ut in Monasterio vitam asceticam profiteri posset, ac proinde ex hujusmodi pecuniis census quosdam coemerat. Hos autem census Commissarius Rev. Fab. applicare intendebat eidem R. F., non modo quia de apostolica concessione Religiosus ille non nisi per attestationem cujusdam Tabellionis docuerat, sed præterea quia licet ex venia summi Pontificis concessum dici posset eleemosynas hujusmodi in eum usum erogare; tamen acquisitio censuum, qui inter bona stabilia jure recensentur, nimium repugnasse statui religiosæ paupertatis videbatur. Merito igitur S. C. rescripsit: *Applicet.*

CLAUSURA.

(2. Antequam S. Congregatio aliquid decerneret quoad evacuationem cubiculorum, ut provideatur pro regulari clausura in Cœnobio S. Romani Lucanæ Civitatis, prorogavit judicium; interim vero voluit, ut Archiepiscopo juxta mentem scriberetur. In Lucana die 26 Februarii 1823, ad 1 et 2 Dub